

Pranešimas spaudai

2024 m. Lyčių lygybės indeksas. Maži žingsneliai trapiame kelyje į „lygybės sąjungą“ reiškia, kad ne visos šalys vienodai jaučia jos naudą

- **ES lyčių lygybės indekso rodiklis yra 71 balas iš 100, t. y. nuo 2023 m. jis pagerėjo 0,8 balo (nuo 2010 m. – 7,9 balo).**

Vilnius, Lietuva. Šiandien EIGE paskelbė [2024 m. Lyčių lygybės indeksą](#), kuris rodo, kad ES lėtai žengia link „lygybės sąjungos“. Atsižvelgdama į politinį ir ekonominį neapibrėžtumą, agentūra perspėja, kad šiais kukliais pasiekimais nereikėtų tenkintis.

Iš 2024 m. indekso matyti, kad skirtumai tarp valstybių narių yra dideli: Švedija surinko aukščiausią balą (82), o Rumunija – žemiausią (57,5). Šiais metais labiausiai išaugo Maltos, Čekijos ir Lietuvos rodikliai – atitinkamai +2,3, +2,0 ir +1,7 balo nuo 2023 m.

Tačiau aštuonios iš 27 valstybių narių (Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Vengrija, Lenkija, Rumunija ir Slovakija) nuo likusios Europos vis labiau atsilieka lyčių lygybės srityje.

Ir visi sunkiai pasiekti laimėjimai yra trapūs. Įtrauki ir lygiateisė ES išliks tolima ir neapibrėžta, jei valstybės narės nesuteiks pirmenybės lyčių klausimams besikeičiančiose politinėse ir ekonominėse darbotvarkėse.

„Lyčių lygybė yra stipresnės Europos pagrindas. 2024 m. indeksas rodo, kad pažanga įmanoma, tačiau ją išlaikysime tik imdamiesi ryžtingų ir ilgalaikių veiksmų“, – sako EIGE direktorė Carlien Scheele.

„ES politikos formuotojams ir sprendimus priimančioms asmenims tenka rinktis: visiškai įsipareigoti siekti lyčių lygybės arba leisti išlikti struktūrinei nelygybei. Kartą ir visiems laikams turime suprasti, kad lyčių lygybė yra didžiausių mūsų visuomenės problemų sprendimas. Siekiant sukurti stipresnę ir darnesnę visuomenę.“

Indekse naudojami duomenys padeda išsamiai suprasti šešias mūsų kasdienio gyvenimo sritis: darbo, pinigų, žinių, laiko, galios ir sveikatos būklės.

An EU Agency

Svarbiausi šių metų leidimo akcentai

- 15 valstybių narių artėja prie ES vidurkio, tačiau aštuonios šalys juda lėčiau ir toliau atsilieka nuo kitų šalių.
- **Galios** sritis yra pagrindinis pokyčių veiksnys (+19,5 balo nuo 2010 m. ir +2,3 balo nuo 2023 m.), atspindintis didesnę lyčių lygybę sprendimų priėmimo procese.
- Tačiau pirmą kartą nuo 1979 m. sumažėjo Europos Parlamento narių moterų dalis.
- Lyčių lygybės **sveikatos** srityje pažanga buvo lėčiausia iš visų sričių (+1,8 balo nuo 2010 m.), o moterų ir vyrų padėtis sveikatos srityje visoje ES blogėjo.
- Pažanga **darbo** srityje nekito, o didžiausia lyčių nelygybė yra tarp porų, turinčių vaikų.
- **Pinigų** srityje didėja lyčių skirtumai tarp vyresnių nei 50 metų amžiaus asmenų, kas tai rodo, kad moterims visą gyvenimą tenka neapmokamos priežiūros pareigų našta.
- Atotrūkis tarp lyčių švietimo srityje yra palankus moterims: **žinių** pažangą skatina didesnis absolventų skaičius, tačiau išsiskyrusi segregacija tebėra kliūtis didelei pažangai.
- Lėta pažanga **laiko** srityje (+3,3 balo nuo 2010 m.) rodo, kad moterys prisiima didžiąją dalį neapmokamų priežiūros pareigų, o tai riboja galimybes dirbti, rūpintis savimi, sportuoti, lankytis kultūros renginiuose ir turėti laisvo laiko.

Indekse pabrėžiama, kad smurtas dėl lyties stabdo moteris daugelyje sričių. Lyčių lygybės indekso teminės srities leidinyje, kuris bus paskelbtas 2025 m., bus pateikti naujasi duomenys, gauti atlikus naują ES smurto dėl lyties tyrimą.

Norėdami gauti daugiau informacijos ir sužinoti apie savo šalies pažangą siekiant lyčių lygybės, atsisiųskite visą 2024 m. lyčių lygybės indekso leidinį, [čia](#).

Norėdami gauti daugiau informacijos ir paprašyti interviu, susisiekite su Georgie Bradley

Tel.: +370 6 982 7826

Email: georgie.bradley@eige.europa.eu

Apie EIGE

Europos lyčių lygybės institutas (EIGE) atlieka nepriklausomus mokslinius tyrimus ir dalijasi gerąja patirtimi, kad skatintų lyčių lygybę ir panaikintų diskriminaciją dėl lyties. Mes, kaip ES lyčių lygybės agentūra, padedame žmonėms pasiekti lygias galimybes, kad kiekvienas galėtų klestėti nepriklausomai nuo savo lyties ir kilmės.

Apie ES lyčių lygybės indeksą

Lyčių lygybės indeksas padeda politikos formuotojams sekti lyčių lygybės padėtį ir ją gerinti visoje ES. Jis remiasi duomenimis, kurie padeda išsamiai suprasti šešias mūsų kasdienio gyvenimo sritis: darbo, pinigų, žinių, laiko, galios ir sveikatos būklės. Apjungus 31 svarbų rodiklį iš visų valstybių narių, indeksas iš karto parodo bendrą vaizdą.

Tai leidžia palyginti šalis, temas ar laikotarpius. Sujungus visus šiuos duomenis į vieną rodiklį nuo 1 iki 100 balų (kur 100 reiškia visišką lyčių lygybę), galima nustatyti, kuriose srityse esama spragų, ir tikėtina, kad politikos priemonės turės didžiausią poveikį.